

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0420U101747

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-10-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стаценко Дмитро Володимирович

2. Statsenko Dmytro V.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 07.00.01

Назва наукової спеціальності: Історія України

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 09-10-2020

Спеціальність за освітою: Історія

Місце роботи здобувача: Фаховий коледж управління, економіки і права Полтавської державної аграрної академії

Код за ЄДРПОУ: 33457962

Місцезнаходження: пр. Першотравневий, 10, м. Полтава, Полтавський р-н., Полтавська обл., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 17.051.01

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, 2, м. Полтава, Полтавський р-н., Полтавська обл., 36003, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.19.21

Тема дисертації:

1. Утвердження більшовицької владної монополії на Полтавщині: регіональний аспект (1920–ті рр.)
2. Establishment of the Bolshevik power monopoly in Poltava region: regional aspect (1920s).

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: процес формування більшовицької владної монополії в радянській Україні як складника тоталітарного режиму. Предмет дослідження: діяльність партійних більшовицьких та державних органів влади з застосуванням комплексу соціально-політичних та силових методів, спрямованих на ліквідацію осередків небільшовицьких партійта організацій на Полтавщині упродовж 1920–х рр. Мета дослідження: аналіз процесу, конкретних методів і наслідків формування однопартійної більшовицької диктатури в межах Полтавщини упродовж 1920–х рр. Результати дослідження: у дисертаційному дослідженні розкрито специфіку сходження з політичної арени Полтавщини осередків українських прорадянських ліворадикальних партій (УКП(б), УПЛСР(б), УКП), з'ясовано методи усунення та ліквідації осередків соціалістичних політичних сил (соціал-демократів (меншовиків), правих та лівих соціалістів–

революціонерів), анархістських організацій, досліджено особливості нейтралізації та розгрому сіоністського руху, сходження єврейських лівих прорадянських партій (ЄКП, ЄСДРП). Встановлено, що більшість осередків небільшовицьких партій та організацій припинили існувати до середини 1920-х рр. При цьому осередки підпільних сіоністських організацій виявилися гнучкими до репресій з боку влади та продовжували існувати до кінця 1920-х рр. Разом із тим проаналізовано методи й структурні складники більшовицької системи з протидії ідеологічним союзникам та політичним опонентам у межах регіону. Досліджено, що в процесі боротьби з ними застосовувалися адміністративні, ідеологічно-пропагандистські та репресивні методи. Зокрема доведено, що одним із ключових інструментів переслідування, нейтралізації та усунення опонентів були радянські органи державної безпеки (ВЧК–ВУЧК– ДПУ), які застосовували репресивні та оперативно-агентурні методи. Показано, що ідеологічна парадигма більшовиків була зорієнтована на диктатуру власної політичної сили. Практичні заходи з ліквідації осередків небільшовицьких партій та організацій, навіть тих, котрі мали спільні риси ідейно-політичної платформи, мали наступальний репресивний характер і завершилися утвердженням більшовицької владної монополії на Полтавщині. Сфера використання: результати дослідження можуть бути використані при написанні спеціальних та узагальнюючих праць з історії України, історії Полтавщини, політичної історії, навчальних курсів з історії України XX століття для здобувачів вищої освіти.

2. Object of study: the process of the formation of the Bolshevik power monopoly in the Soviet Ukraine as a component of the totalitarian regime. Subject of study: the activities of the Bolshevik party and state authorities with the use of a complex of socio-political and forceful methods aimed at eliminating the centers of non-Bolshevik parties and organizations in Poltava region during the 1920s. The aim of the study: the analysis of the process, specific methods and consequences of the formation of a one-party Bolshevik dictatorship within Poltava region during the 1920s. Results of the research: the dissertation research reveals the specifics of the ascent of the cells of the Ukrainian pro-Soviet left-wing radical parties from the political arena of Poltava region (the Ukrainian Party of Socialist-Revolutionary-Borotbists, the Ukrainian Party of the Left Socialist Revolutionaries (the Borbysts), The Ukrainian Communist Party), the methods of elimination and liquidation of the cells of socialist political forces (social democrats (Mensheviks), right and left socialist revolutionaries), anarchist organizations were clarified, the peculiarities of neutralization and defeat of the Zionist movement are studied, convergence of Jewish left-wing pro-Soviet parties (Jewish Communist Party, Jewish Social Democratic Labour Party). It is established that most branches of non-Bolshevik parties and organizations ceased to exist by the mid-1920s. But at the same time, the branches of underground Zionist organizations proved to be flexible to repression by the authorities and continued to exist until the end of the 1920s. At the same time, the mechanisms and structural components of the Bolshevik system for counteracting ideological allies and political opponents within the region are analyzed. It is investigated that administrative, ideological propagandistic and repressive methods were used in the process of struggle against opponents and allies. In particular, it has been proven that one of the key tools for prosecuting, neutralizing and eliminating opponents were the Soviet state security services (The All-Russian Extraordinary Commission – the All-Ukrainian Extraordinary Commission – The State Political Directorate) which used repressive and operational-agent methods. It was shown that the ideological paradigm of the Bolsheviks was focused on the dictatorship of their own political force. Practical measures to eliminate the branches of non-Bolshevik parties and organizations, even those that had common features of ideological and political platform, had an offensive repressive nature and ended with the establishment of the Bolshevik power monopoly in Poltava region. Scope of use: the results of the research can be used in writing of special and generalizing works on the history of Ukraine, history of Poltava region, political history, training courses on the history of Ukraine in the XX century for the higher education applicants.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабенко Людмила Леонідівна

2. Babenko Lyudmyla Leonidivna

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Подкур Роман Юрійович

2. Podkur Roman

Кваліфікація: к.і.н., 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стрілець Василь Васильович
2. Strileth Vasil

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Подкур Роман Юрійович
2. Podkur Roman

Кваліфікація: к. і. н., 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Фролов Микола Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Фролов Микола Олександрович

